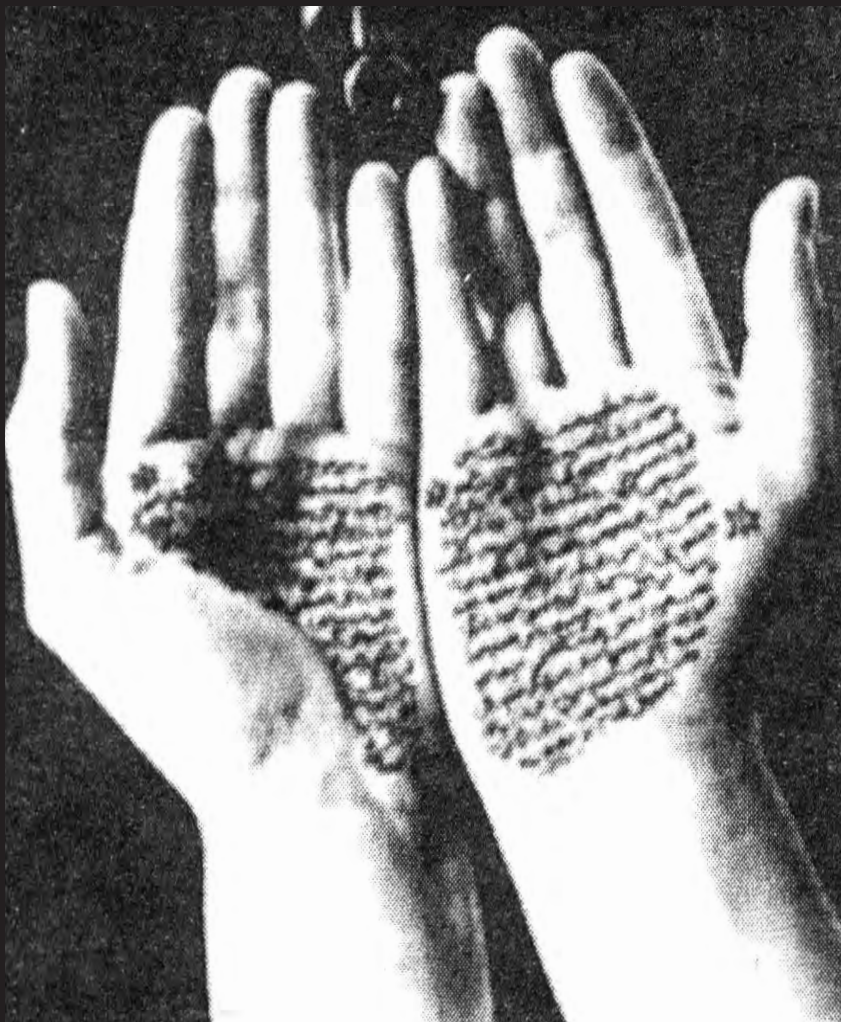

ΤΟ ΠΕΙΡΑ(Υ)ΜΑ

Πειρα(γ)ματική πρωτοβουλία ενάντια στο θεσμό της εκπαίδευσης

Τεύχος 5

Μάης 06

Το να μαθαίνεις δίχως επιθυμία
σημαίνει να ξεμαθαίνεις να επιθυμείς

Σκέφτομαι και "γράφω" τους καθηγητές μου

Το πείρα(γ)μα,

είναι μία **Πρωτοβουβία** που εντάσσεται στα πλαίσια της συνέλευσης του «**ΡΕΣΑΛΤΟ**», η οποία δοκιμάζει αλλά και δοκιμάζεται μέσω ενός «πειρα(γ)ματικού» λόγου **ενάντια** στα κουδούνια, τις προσευχές, τα κάγκελα, τις τάξεις, τους καθηγητές, τους διευθυντές, τους φύλακες, τους βαθμούς, τα ποινολόγια, τα απουσιολόγια, την πειθαρχία, τους διαχωρισμούς, τον έλεγχο, την αξιολόγηση, την καταπίεση κι ό,τι άλλο περιβάλλει τον θεσμό του σχολείου και του εκπαιδευτικού συστήματος.

Άλλες φορές τοιχοκολλείται (υπό μορφή εφημερίδας τοίχου) **κι άλλες μοιράζεται** (υπό μορφή εντύπου) σε σχολεία του Κερατσινίου, της Νίκαιας, του Κορυδαλλού, της Δραπετσώνας, του Περάματος και του Πειραιά.

Δεν πουλιέται, δεν αγοράζεται, αλλά **μοιράζεται**, με την κυριολεκτική έννοια της λέξης- μιας και οι ιδέες μας, οι αξίες μας, οι πράξεις μας, **η ζωή μας ολόκληρη** δεν είναι εμπόρευμα για να ανταλλάσσονται με χρήματα ή οτιδήποτε άλλο.

Πάντα επιδιώκοντας την επαφή και την επικοινωνία με όσους και όσες προτιμούν να είναι **η άμμος** κι όχι το γράσο στα γρανάζια του συστήματος.

ΓΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:
resalto@disobey.net

Ρεσάλτο
αυτοοργανωμένος χώρος
αλληλεγγύης και ρήξης
Λ. δημοκρατίας 54
(Είσοδος από Ερμού 9)
Κερατσίνι

Μαθητικές επιδόσεις...

Διαγωνίσματα, προφορικές εξετάσεις, «τεστάκια», επιτήρηση, έλεγχος κι αξιολόγηση. Όλα τα παραπάνω - πέραν του αντιμορφωτικού τους χαρακτήρα, αφού η οποιαδήποτε γνώση δεν μπορεί να αποτελεί εξετάσιμο προϊόν σε μια πλασματική σκάλα αξιολόγησης, χρησιμοποιούνται και για τον περαιτέρω διαχωρισμό μεταξύ των μαθητών.

Μαθητικές επιδόσεις λοιπόν, όπου και εδώ, μέσω του επιδιωκόμενου ανταγωνισμού μεταξύ των μαθητών -που αποτελεί πάγια τακτική της εξουσίας- κυριαρχεί το διαίρει και βασιλεύει.

Έτσι, περνώντας από όλη αυτή τη διαδικασία, χάνεις την υπόστασή σου και γίνεσαι ο ... "μέτριος*" (κάτι σαν το φραπέ ένα πράμα) του 14, ο "σκράπας" του 6, το "φυτό" του 19 και πάει λέγοντας. Μια νέα ταυτότητα επαναπροσδιορίζει την ζωή σου και καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τον ενδοσχολικό σου περίγυρο: οι "καλοί" με τους "καλούς", οι "κακοί" με τους "κακούς". ΚΑΙ ΟΙ ΑΣΧΗΜΟΙ!!!? Το σύστημα σε πνίγει και εσύ αποπροσανατολισμένος και εξατομικευμένος, στραμμένος στην αγωνία της προσωπικής σου "καταξίωσης", αναγκάζεσαι είτε να

ή

ο καλός ο κακός και ο άσχημος

βυθίζεσαι στη βαθμολογική άβυσσο του στυλ «καταραμένο 20, πού θα μου πας;», είτε να κολυμπάς στα θολωμένα νερά μιας επιβεβλημένης «ένοχης αποτυχίας». Έτσι είναι ακόμη πιο δύσκολο να αντιληφθείς ότι το σχολείο είναι ένας θεσμός καταπίεσης, ελέγχου και στραγγαλισμού των επιθυμιών. Όλα αυτά βέβαια δεν είναι καθόλου τυχαία. Αντιθέτως, αποτελούν βασικούς άξονες στους οποίους στηρίζεται και αναπαράγεται η δομή και ο ρόλος του σχολείου. Ένας θεσμός που είναι αναγκαίος για την ύπαρξη, στήριξη και διαίωνιση του κράτους, δεν μπορεί παρά να δημιουργεί ένα σχολείο ετεροκαθορισμού κι ανευθυνοποίησης των νέων. Έτσι, με την εξατομίκευση, την ανυπαρξία αμφισβήτησης και κριτικού πνεύματος, τον στραγγαλισμό της φαντασίας, τη στείρα γνώση και το σύστημα αξιολόγησης, επιχειρείται η πλήρης κατακρεούργηση της προσωπικότητας μας. Όμως η ζωή που θέλουμε δεν έχει προκαθορισμένους ρόλους και αξιολογητές. Είμαστε άνθρωποι και όχι αριθμοί-πειραματοζώα.

**Στους βαθμονόμους των δεξιοτήτων,
των γνώσεων, των συμπεριφορών, της φαντασίας
δεν ταιριάζει παρά η απεριόριστη οργή μας**

Αυτόχειρας στα 16 λόγω Βαθμών

Τραγικό τέλος στη ζωή του αποφάσισε να δώσει χθες 16χρονος μαθητής Λυκείου στο σπίτι του στο Κερατσίνι, ο οποίος βρέθηκε απαγχονισμένος στο δωμάτιο του αδελφού του από την μικρή του αδελφή. Αξιωματικοί της Ασφάλειας, που έσπευσαν, ερεύνησαν το δωμάτιο για πιθανό σημείωμα του αυτόχειρα, ενώ, σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις της Αστυνομίας, ο μαθητής βρισκόταν υπό ψυχολογική πίεση εξαιτίας των χαμηλών επιδόσεών του στο σχολείο.

O.M.

“Τραγικό τέλος στη ζωή του αποφάσισε να δώσει χθες 16χρονος μαθητής Λυκείου στο σπίτι του στο Κερατσίνι, ο οποίος βρέθηκε απαγχονισμένος στο δωμάτιο του αδελφού του από την μικρή του αδελφή. Αξιωματικοί της Ασφάλειας που έσπευσαν, ερεύνησαν το δωμάτιο για πιθανό σημείωμα του αυτόχειρα, ενώ, σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις, ο μαθητής βρισκόταν υπό ψυχολογική πίεση εξαιτίας των χαμηλών επιδόσεών του στο σχολείο.”

Πάνω λοιπόν σ' έναν άγονο βράχο ενός πολύ απόκρημνου βουνού, ανάμεσα σε κορφές σχεδόν απάτητες, ζούσε ένας πληθυσμός Αλβανών, παρόμοιος μ' όλους τους πληθυσμούς της περιοχής. Το οχυρωμένο χωριό τους το έλεγαν Σούλι.

*Άρθουρ ντε Γκαμπινιώ
Αθήνα 1999, σελ.37*

Ο αυτοκράτωρ λαός είναι όλοι οι κάτοικοι του βασιλείου τούτου χωρίς εξαιρέσιν θρησκείας και διαλέκτου, Έλληνες, Βούλγαροι, Αλβανοί, Βλάχοι, Αρμένιδες, Τούρκοι και κάθε άλλο είδος γενεάς.

Ρήγας Β.(Β. άρθρο7)

Ιστορία και Μύθοι σε εθνικό φόντο

«Τα παιδιά δεν έχουν δικαίωμα να επιλέξουν που θα γεννηθούν. Όταν γεννιούνται, αυτόματα παίρνουν υπηκοότητα με την ιστορία συνδεδεμένη... Όλες οι εθνικές ιστορίες είναι σωστές» . Τούρκος ολικός αρνητής στρατεύσης Vedat Zenzir .

Ε, ναι λοιπόν . Κάθε εθνική ιστορία είναι σωστή . Κι ένα μικρό παράδειγμα (μέρες που ήταν) αποτελούν οι σελίδες που αφορούν την επανάσταση του 1821. Διαβάζουμε λοιπόν στο βιβλίο ιστορίας της Γ λυκείου την κεντρική θέση για το θέμα:

«Η Ελληνική επανάσταση του 1821 σφραγίζει την εθνική πορεία των Ελλήνων.»

Πόσο ελληνική ήταν όμως η επανάσταση; Μια πανσπερμία λαών υπήρχε σ' αυτό που ονομάζουμε ελλαδικό χώρο: Τούρκοι, Αρμένιοι, Τουρκαλβανοί, Αλβανοί, Αρβανίτες, Λαλιώτες, Εβραίοι, Μοραίτες, Ρουμελιώτες Βλάχοι κ.α. Έλαβαν μέρος στην εξέγερση όλοι όσοι είχαν λόγους πραγματικούς και όχι εθνικούς για να ξεφύγουν από την οθωμανική καταπίεση . Η επιβολή κατόπιν της ιδέας του αμιγώς εθνικού κράτους από τους πολιτικούς ηγέτες της επανάστασης και οι ραδιουργίες τους ήταν αυτές που απομάκρυναν τους πρώην συμμάχους και άφησαν τους Έλληνες τόσο μόνους.

«Οι κλέφτες και ο ένοπλος αγώνας τους κατά των Τούρκων.»

Αυτούς που σήμερα αποκαλούν ήρωες είναι αυτοί που κυνηγήθηκαν ανελέητα πριν την επανάσταση του 1821 από τους ντόπιους κοτζαμπάσηδες και την εκκλησία με εκατοντάδες νεκρούς και μαζικές εξορίες στα Επτάνησα.

«Η εκκλησία με την ανεκτίμητη συμβολή της.»

Ούτως ή άλλως η εκκλησία λειτούργησε υπό καθεστώς ανοχής στα πλαίσια της οθωμανικής αυτοκρατορίας δημιουργώντας ένα κράτος εν κράτει .

Η ασύλληπτη περιουσία της όχι μόνο φοροαπαλλάχθηκε άλλα αυξήθηκε θεαματικά . Της αναγνωρίστηκε η «κηδεμονία» του λαού με αντάλλαγμα την υπακοή του . Οικονομική αφαίμαξη , κυνήγι των γραμμάτων , απειλές , αφορισμοί , προδοσίες και εκτελέσεις ήταν οι πρακτικές της .

Και θα μπορούσαμε να συνεχίσουμε με κάθε λέξη , κάθε γραμμή των βιβλίων της ιστορίας . Και θα το κάνουμε μέσα από της σελίδες αυτού του εντύπου . Για όλα τα μικρά ή μεγάλα , τα μισά ή ολόκληρα ψέματα και πολύ περισσότερο γι' αυτά που αποσιωπούνται , γι' αυτά που δεν λέγονται . Γιατί ούτε τους χιλιάδες σφαγμένους άμαχους της Τριπολιτσάς θα συναντήσουμε ούτε το κάψιμο ελληνικών χωριών στην Κρήτη από Έλληνες προκειμένου να στρατολογήσουν μαχητές από τους άστεγους και άλλα πολλά θα βρούμε γραμμένα στις σελίδες της επίσημης ιστορίας .

Και όλη αυτή η προσπάθεια γίνεται για να δείξουμε πως πίσω από όλες τις εθνικές παραχαράξεις υπάρχει η πραγματική ιστορία ανθρώπων που πέρα από εθνικά οράματα και αποστολές αγωνίστηκαν ενάντια στην καταπίεση και την εκμετάλλευση, όποιο εθνικό λάβαρο κι αν αυτές κρατούσαν .

Τα εκκλησιαστικά κτήματα που αναγνωρίστηκαν από τους Τούρκους ήταν σχεδόν το 1/3 της δουλωμένης χώρας.

Από τα 68 χωριά της Χίου, οι κληρικοί κατείχαν τα 32 και συντηρούσαν 300 μοναστήρια, 700 εκκλησίες και παρεκκλήσια. Στη Σάμο ήταν 300 εκκλησίες, παρεκκλήσια και πολλά μοναστήρια. Ο κάθε Χριστιανός ήταν υποχρεωμένος το 1/3 από τα εισοδήματά του να το δίνει στην Εκκλησία.

Σταματόπουλος, 1978 Τ.Α.

Πιάνε και κάνε γράμματα, στείλ' τα στο Λεπενιώτη, να κάψη τον ηγούμενο που πρόδωσε τους κλέφτες.

*Δημοτικό τραγούδι
Ν.Α. Βέης*

Δυο λόγια για την ΚΑΤΑΛΗΨΗ

Στις 17 Φλεβάρη, έπειτα από απόφαση των μαθητών-τριών του 4^{ου} ενιαίου λυκείου Πειραιά, πραγματοποιήθηκε κατάληψη στο σχολικό κτίριο με κεντρικό αίτημα την οριστική απομάκρυνση του λυκειάρχη Ιωάννη Μανιάτη. Αφορμή στάθηκε η απειλή του Μανιάτη για μη πραγματοποίηση της προγραμματισμένης πενταήμερης. Στην ουσία όμως η αιτία, όπως έγραψαν οι ίδιοι οι μαθητές-τριες σε ανακοίνωσή τους, την οποία και τοιχοκόλλησαν, ήταν η κατ' επανάληψη ανάρμοστη και υβριστική συμπεριφορά που είχε ο εν λόγω λυκειάρχης τόσο προσβάλλοντάς τους ίδιους, όσο και την οικογενειακή κατάσταση ορισμένων εξ' αυτών.

Υπενθυμίζουμε ότι στο 4^ο λύκειο είχαν τοποθετηθεί δύο κάμερες στον προαύλιο χώρο και την είσοδο με σκοπό τον περαιτέρω έλεγχο της συμπεριφοράς των μαθητών-τριών από πλευράς της διεύθυνσης, πρωτοστατούντος (εννοείται!) του λυκειάρχη, ο οποίος έπειτα από το ξήλωμα των καμερών επινόησε ένα δικό του σύστημα εσωτερικού κανονισμού, έτσι ώστε μόλις αυτός κρίνει ότι προκύπτει κάποιο «παράπτωμα», να ενεργοποιεί ένα «ειδικό» κουδούνι, που στο άκουσμά του οι μαθητές-τριες, όπου κι αν βρίσκονται, είναι υποχρεωμένοι να συγκεντρωθούν ενώπιον του για να υποστούν τις προστακτικές του εν μέσω βρισίων κι απειλών.

Όσον αφορά το «πείρα(γ)μα», βρεθήκαμε και συνομιλήσαμε με τα παιδιά από τις πρώτες στιγμές της κατάληψης έξω από το σχολείο- οι οποίες μάλιστα ήταν και από τις καλύτερες- κάτω από την γλυκιά «φασαρία» των ταμπούρλων και την ευρηματικότητα των συνθημάτων που ήταν ασταμάτητα ακόμα κι όταν έσκασαν οι μπάτσοι για εκφοβισμό.

Παρ' όλα αυτά, όταν λίγο αργότερα ξαναεμφανιστήκαμε τα πράγματα είχαν αλλάξει. Η καχυποψία στα βλέμματα των περισσότερων ήταν διάχυτη, ώσπου κάποια στιγμή ρωτηθήκαμε: «Γιατί θα έρθετε το βράδυ να σπάσετε και να κάψετε το σχολείο;» Εκτός από το ότι έπρεπε να αντιμετωπίσουμε το μύθο που έντεχνα καλλιεργείται από μεριάς εξουσίας, αυτόν του αναρχικού που τα σπάει και τα καίει όλα (όπου στην συγκεκριμένη περίπτωση αυτόν το

Ή αλλιώς...

“Στερνή μου

στο 4ο λύκειο

ρόλο ανέλαβαν κάτι κνιτάκια που έσπευσαν να “οργανώσουν τις μάζες”) συνεχίζοντας την συζήτηση, διαπιστώσαμε κι έναν έντονο εφησυχασμό όσον αφορά στην βεβαιότητα της απομάκρυνσης του Μανιάτη. «Μας το είπε ο προϊστάμενος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των σχολείων του Πειραιά». Εμείς απ’ τη μεριά μας δηλώνοντας ότι η αλληλεγγύη μας είναι δεδομένη επισημίσαμε ότι τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά μιας και ο Μανιάτης είναι παλιά καραβάνα, κι από την μία υπενθυμίσαμε ότι στο παρελθόν όταν το 4ο ήταν στη Δογάνης και βρισκόταν υπό κατάληψη, ο ίδιος λυκείαρχος την είχε «σπάσει» με χαρακτηριστική άνεση, και από την άλλη προτρέψαμε στην καλύτερη οργάνωση της κατάληψης προτείνοντας τακτικές συνελεύσεις, εκδηλώσεις με μοιράσματα κειμένων μέσα κι έξω από τον χώρο του σχολείου, τονίζοντας ότι το ουσιαστικό πρόβλημα δεν είναι η αυταρχικότητα ή μη ενός λυκείαρχου ή καθηγητή αλλά η αυταρχικότητα του ίδιου του εκπαιδευτικού συστήματος που απειλεί, κι εν τέλει λεηλατεί την ζωή και την αξιοπρέπεια κάθε νέου ανθρώπου. Παρόλα αυτά όμως, η επιφυλακτικότητα προς εμάς και ο εφησυχασμός προς τις «δεσμεύσεις» του «Προϊστάμενου» παρέμειναν.

Οι μέρες περνούσαν και κάποιες απ’ αυτές περνούσαμε κι εμείς. «Τι γίνεται παιδιά πώς πάτε;», ρωτούσαμε. «Όλα καλά» ερχότανε η απάντηση. Ωσπου ένα μεσημέρι τους συναντήσαμε μετά το σχόλασμα.

Τελικά λέει ούτε οι αναρχικοί πήγαν να τους σπάσουν το σχολείο ούτε ο «προϊστάμενος» της δευτεροβάθμιας κράτησε τον λόγο του. Κι αν υπήρξε κάποιος ο οποίος απομακρύνθηκε οριστικά από το σχολείο δεν ήταν ο Μανιάτης ο οποίος επέστρεψε για άλλη μια φορά «θριαμβευτής» στο κάστρο του, αλλά ένας μαθητής, του οποίου η συμπεριφορά κατά τη διάρκεια της κατάληψης κρίθηκε (μαντέψτε από ποιόν) «απρεπής» και «ανάρμοστη» για τη «ομαλή λειτουργία του σχολείου».

Πολλά θα μπορούσαν να ειπωθούν αλλά θα προτιμήσουμε να τελειώσουμε εδώ με την δύναμη και την «απλότητα» του λαϊκού ρητού να μας ξεμουδιάζει, προσμένοντας την επόμενη φορά...

γνώση να σ’ είχα πρώτα”

Αυτή η πόλη δεν λύγιζε,
στεκόταν
τελείως άκαμπτη...

Α
υ
τ
ο
ρ
γ
ά
ν
ω
σ
η

...εκεί,
στάση καθόλου ερωτική,
ντούρα, να την φοβάσαι.

Καλημέρα. Άλλη μια μέρα
ξημερώνει. Άλλη μια μέρα
πεισματικά ίδια κι απαράλλακτη
με την προηγούμενη, ίδια κι
απαράλλακτη με την επόμενη. Για
άλλη μια φορά, η τελευταία
εικόνα του ονείρου μας θα
συντριβεί ανάμεσα στους ήχους
των ρολογιών και τις μουδιασμένα
βιαστικές κινήσεις μας. Ο χρόνος
μας άρχισε να μετράει κι εμείς
ξεχυνόμαστε σε ένα αδιάκοπο
κυνηγητό πίσω του, στριμωγμένοι
πλέον στις μηχανοκίνητες σχεδίες
μας, πλέοντας στις συμπληγάδες
των καθημερινών εξαναγκασμών
μας.

"...Οι άλλοι ακολουθούσαν, χωρίς
να το σκέφτονται, στους δρόμους
που είχαν μάθει μια για πάντα,
προς τη δουλειά τους, προς το
σπίτι τους, προς ένα μέλλον που
είχε προβλεφθεί.

Γι' αυτούς, το καθήκον ήταν ήδη
μια συνήθεια και η συνήθεια
καθήκον.

Δεν έβλεπαν την ανεπάρκεια της
πόλης τους. Θεωρούσαν φυσική
την ανεπάρκεια της ζωής τους.
Θέλαμε να ξεφύγουμε από αυτό
το πάγωμα..."

Ρ
ή
ξ
η

ΠΟΙΑ ΠΕΤΡΑ...

Ο Μάρκο περιγράφει μια γέφυρα, πέτρα την πέτρα.

«Μα ποια είναι η πέτρα που στηρίζει τη γέφυρα;» ρωτάει ο Κουμπλάι Χαν.

«Η γέφυρα δεν στηρίζεται σ' αυτήν ή σ' αυτήν την πέτρα», απαντάει ο Μάρκο ...αλλά στη γραμμή του τόξου που σχηματίζουν όλες μαζί».

Ο Κουμπλάι Χαν μένει σιωπηλός και σκέφτεται.

Ύστερα προσθέτει: «Γιατί μου μιλάς για πέτρες; Εμένα μονάχα το τόξο με ενδιαφέρει».

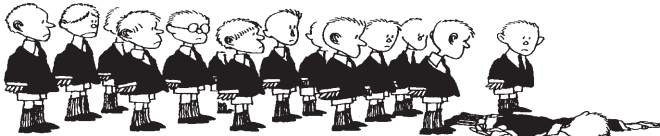
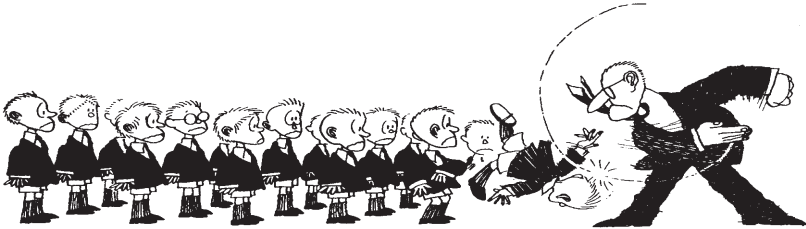
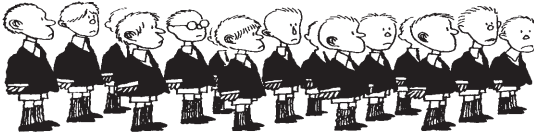
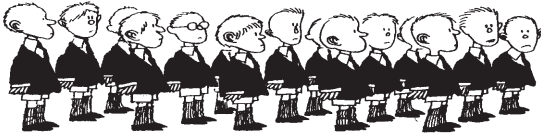
Ο Μάρκο απαντάει: «Χωρίς πέτρες δεν υπάρχει τόξο».

“Λόρατες πόλεις” ΙΤΑΛΟ ΚΑΛΒΙΝΟ

...ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΗ ΓΕΦΥΡΑ;

Δάσκαλε που δίδασκες...

Ο σωστότερος τρόπος εκπαίδευσης είναι;

Το παράδειγμα κύριε καθηγητά

...και την υποταγή αναπαρήγαγες